

MTA-PPKE BAROKK IRODALOM ÉS LELKISÉG KUTATÓCSOPORT

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

E-mail: irodalom.lelkiseg@gmail.com

Rézmetasztétel részlete Tarnóczy István *Mennybe vezérlő kalauz* című művének címlapjáról (Nagyszombat, 1675)

M E G H Í V Ó
a kutatócsoport januári felolvasóülésére

Koós Balázs

A kéziratok jelentősége a Káldi-kutatásban (*Ki és hogyan fordította a Káldi-Bibliát?*)

Időpont: 2021. február 25. (csütörtök), 17.00 óra

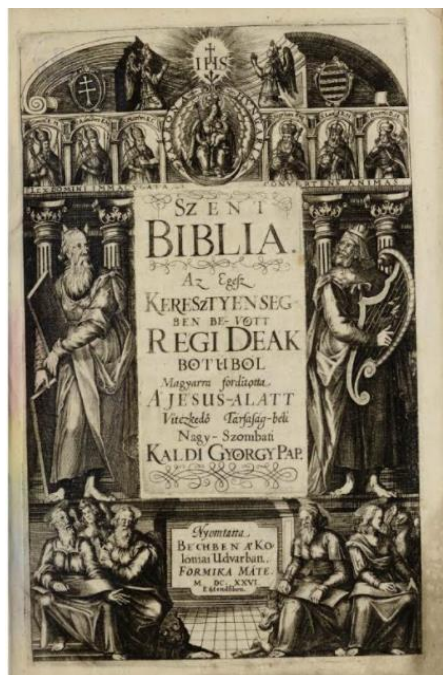
Helyszín: online előadás

<https://meet.google.com/bhx-dukg-brx>

Az előadás összefoglalója:

Az 1626-ban megjelent első teljes katolikus bibliafordítás sok szempontból megérdemli a kitüntetett figyelmet. Köztudott, hogy többször megújított szövege a katolikus egyház hivatalos fordítása volt a legújabb időkig, művelődéstörténeti jelentősége, hatása a magyar nyelv fejlődésére a református Károlyi-Bibliához hasonló.

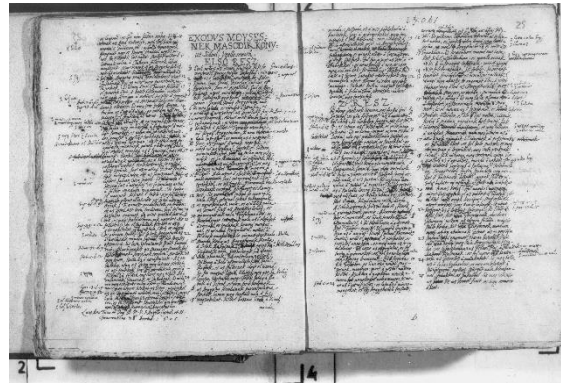
Káldi György pontos szerepe a fordításban azonban immár két évszázados vita tárgya, szerzősége újra és újra, kimondva-kimondatlanul megkérdőjeleződik, noha a címlapon és a hivatalos engedélyeken kizárólag az ő neve szerepel fordítóként. Kérdéseket vetnek fel ugyanis a kézirat eltérései a nyomtatott kiadástól, valamint a római Szent Hivatal megnyílt levéltárából előkerült dokumentumok egyes részletei. Így tisztázatlan, hogy a rendkívül rövid idő alatt elkészült munka során Káldi felhasználta-e a nagyjából vele egy időben működő rendtársa, Szántó Arator István elvesztett hitt fordítását, vagy más korábbi, esetleg középkori fordítást? Továbbá, mennyiben teszi kétségesé Káldi kizárólagos szerzőségét a rendkívül alapos és hosszú ideig tartó felülvizsgálat?

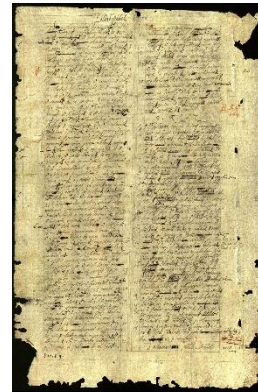
A kutatástörténet és a rendelkezésre álló adatok figyelmes újra elolvasása, valamint a kézirat egyes részeinek és a két kéziratredék-csoport betűhű közreadása - azaz kutathatóvá tétele - kérdéseinkre kielégítő válaszokat adhat. Az egymásra épülő változatok szétválasztásának további haszna is lesz, hiszen végig követhetjük a szöveg első kézirtől a nyomtatott kiadásig ívelő nyelvi, stilisztikai alakulását. Ugyancsak nélkülözhetetlen forrásként fogjuk használni más bibliafordításokkal való összehasonlító vizsgálatokhoz.

Káldi-Biblia

Káldi-kézirat

Esztergomi töredék

Koós Balázs, Országos Széchényi Könyvtár

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, történelem szakon végzett. Az elmúlt évtizedekben az Országos Széchényi Könyvtárban különböző könyvtári területeken dolgozott, jelenleg a Humántudományi Bibliográfiai Koordinációs Iroda munkatársa.

Könyvtári munkája mellett hosszú ideje foglalkozik a Káldi-kézirat és a nyomdai kézirtredékek átírásával, a kéziratok forrásainak legfontosabb részeinek közreadását készíti elő.

A Káldi-Biblia kutatástörténetéről több előadást tartott az OSZK szakmai napjain, legutóbb a Reformáció 500. évfordulója alkalmából rendezett tudományos ülésen.

Megjelent: Koós Balázs: „Szent Biblia, az egész keresztyénségben bevitt régi deák bötüből”

(In: *A reformáció könyvespolca: reprezentatív kiadványok Magyarországon a reformáció korából*, szerk. P. Vásárhelyi Judit, A Magyar könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetek, 9., Bp., Argumentum–OSZK, 2017.)

Szeretettel várjuk
mindazokat, akik a magyarországi
lelkiségtörténet iránt érdeklődnek.

